

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/61/2023
Identifikačné číslo spisu: 6118311273
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6118311273.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne C. J., narodenej XX. M. XXXX, J., C. XX, zastúpenej LEGAL POINT s. r. o., Považská Bystrica, Nemocničná 979, proti žalovanej obchodnej spoločnosti VSD, s. r. o., Bratislava, Trebišovská 3, IČO: 35 814 560, zastúpenej BG Partners, s. r. o., Bratislava, Zámocká 36, o zaplatenie 650,02 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 26C/56/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Co/36/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Co/36/2022 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 19. októbra 2021 č. k. 26C/56/2018 z r u š u j e a vec vracia Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. októbra 2021 č. k. 26C/56/2018 - 454 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia v sume 650,02 eura a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa je vlastníkom bytu č. XX, ktorý sa nachádza v bytovom dome na C. A. Č. XX a žalovaná na základe Zmluvy o výkone správy z 25. apríla 2013 vykonáva správu bytového domu na C. XX, XX, XX v J.. Z vyúčtovania nákladov spojených s užívaním bytu za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017 zistil, že žalovaná zahrnula do týchto nákladov aj trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 650,02 eura, pričom celkové platby uhradené žalobkyňou predstavovali sumu 2 211,84 eura, celkové náklady spojené s užívaním bytu (bez doúčtovaných trov právneho zastúpenia) predstavovali sumu 2 709,32 eura, pričom žalobkyňa doúčtované trovy právneho zastúpenia žalovanej nikdy neuhradila. Ďalej zistil, že žalovaná od účtovania nákladov na právne zastúpenie upustila a tieto sa už ako záporná položka na jednotlivých kontách vlastníkov nenachádzajú. Z takto zisteného skutkového stavu vyvodil záver, že samotným zúčtovaním platieb k vzniku majetkovej ujmy na strane žalobkyne prísť nemohlo, táto by nastala až v prípade, ak by žalovanou účtovanú položku trov právneho zastúpenia skutočne uhradila, k čomu však nedošlo. Bol názoru, že žalobkyňa sa domáhala vydania plnenia, ktoré v skutočnosti nikdy neposkytla a uviedol, že

nakoľko zo strany žalobkyne nedošlo nikdy k úhrade trov právneho zastúpenia, žalovaná od nej nikdy žiadnu takúto úhradu neprijala, k naplneniu skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia tak, ako je vymedzená v § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, nedošlo. Ďalej uviedol, že zo žiadneho ustanovenia zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nevyplýva, že by bola žalovaná nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vydať žalobkyni ňou uplatnený nárok a konštatoval nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Co/36/2022 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil; žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, preto sa odvolací súd stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení jeho rozhodnutia o nepriznaní žalovanej sumy z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej ako „BytZ“) definuje viaceré právomoci a oblasť pôsobnosti správcu bytového domu, v dôsledku čoho má správca bytového domu pomerne silné postavenie s tým, že na základe zmluvy o výkone správy a BytZ môže samostatným konaním realizovať všetko to, čo je potrebné k ochrane a zachovaniu zvereného majetku patriaceho vlastníkom bytov a nebytových priestorov, pričom odlišné stanoviská vlastníka bytu alebo nebytového priestoru alebo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov sú právne bezvýznamné. Ďalej uviedol, že majetok vlastníkov bytov, teda aj finančné prostriedky na účte vlastníkov bytov správca len spravuje, ale nedisponuje s nimi ako s vlastnými prostriedkami. Bol názoru, že pre zamietnutie žaloby tak postačilo zistenie o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovanej a nebolo potrebné sa už zaoberať vecnými námietkami žalobkyne a preto odvolacia námietka žalobkyne o nevykonaní ďalšieho dokazovania ňou navrhovaným dôkazom, ako aj ďalšie jej odvolacie námietky boli neopodstatnené. Konštatoval, že ak bola žaloba zamietnutá z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej, súd prvej inštancie sa navyše vysporiadal aj otázkou neexistencie bezdôvodného obohatenia uplatňovaného žalobkyňou. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a zároveň, že rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nejasné, zmätočné a nekonzistentné. Vytýkala súdom nižších inštancií, že sa žiadnym spôsobom nezaoberali jej argumentáciou, ignorovali všetky predložené dôkazy a absolútne nevzali do úvahy ani fakt, že medzi sporovými stranami prebiehali ďalšie súdne konania, ktoré boli iniciované žalovanou, predmetom ktorých bolo vymáhanie nedoplatkov, ktoré mala žalobkyňa údajne mať na svojom vlastníckom konte a ktoré jej vznikali len z nesprávneho vykonávania vyúčtovania zo strany žalovanej. Uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 12C/299/2009, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/182/2019 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 11C/172/2014, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/265/2019 bolo rozhodnuté, že na svojom konte nemá žiadne dlhy a nedoplatky a vyúčtovanie bolo nesprávne, pričom súd prvej inštancie tieto rozsudky ignoroval, ako aj návrhy na doplnenie dokazovania pripojením predmetných súdnych spisov a naďalej považoval vyúčtovania žalovanej za pravdivé. Poukázala na to, že súd prvej inštancie ňou navrhované dôkazy nevykonal a v rozhodnutí ani neuviedol dôvod, pre ktorý ho nevykonal. Namietala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, keď sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí obmedzil iba na konštatovanie, že „Pre zamietnutie žaloby tak postačilo zistenie o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie označeného žalovaného a nebolo potrebné sa už zaoberať vecnými námietkami žalobkyne“. Ako ďalší

dovolací dôvod žalobkyňa uviedla ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Mala za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/162/2021, v ktorom bola posudzovaná otázka pasívnej legitímácie žalovanej. V tejto súvislosti poukázala i na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/508/2013, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/140/2012 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/119/2012. Ďalej namietala, že napriek tomu, že svoj nárok v žalobe právne kvalifikovala, súde nižších inštancií neboli touto právnou kvalifikáciou viazaní a boli povinní posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a zistený skutkový stav dopadali. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odklad právoplatnosti i vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

6. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa vyvodzujúc dovolanie z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného i odvolacieho súdu, ktoré považovala za nepreskúmateľné a ďalej namietala, že sa nevysporiadali s jej argumentáciou a navrhovanými dôkazmi.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie trpí vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP. Konanie v tejto časti je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie takej intenzity, ktorá zakladá tak prípustnosť ako i dôvodnosť podaného dovolania. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie súdu nižšej inštancie neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

17. Princíp dvojinštančnosti, ktorým sa riadi súdne konanie vyjadruje vzájomnú nadväznosť i prepojenosť odvolacieho konania s konaním uskutočneným pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného plynú zásadné medze v tom, že rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní musí predchádzať náležité konanie pred súdom prvej inštancie, pretože až jeho naplnením sa môže vytvoriť priestor pre účinné uplatnenie účelu, ktorý zákon sleduje v prípade opravného (odvolacieho) konania. Účelom odvolacieho konania je náprava skutkových a právnych pochybení súdu prvej inštancie, za predpokladu, že boli rozpoznateľne (zrozumiteľne) prezentované. K naplneniu tejto úlohy je potrebné najskôr zistiť ako súd prvej inštancie ustálil skutkový stav veci a ako ju právne posúdil, čo najspôhlivejšie signalizuje (práve)

odôvodnenie jeho rozhodnutia. Rozhodnutie a jeho odôvodnenie je základným a bezpodmienečným objektom prieskumnej činnosti vykonávanej súdom vyššieho stupňa. Výsledky prieskumnej činnosti sú vždy reakciou na správnosť a opodstatnenosť dôvodov preskúmaného rozhodnutia vo svetle uplatnených odvolacích námietok. To znamená, že preskúmané rozhodnutie musí spĺňať požiadavky zákona z hľadiska jeho odôvodnenosti (preskúmateľnosti) v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť dôvody jeho rozhodnutia. Myšlienkový postup súdu musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku.

18. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť rozhodnutia) súdneho rozhodnutia musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť.

19. Rozsudok súdu prvej inštancie podľa názoru dovolacieho súdu nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a preto ho nemožno považovať za preskúmateľný. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci v rozsudku toto (podľa názoru dovolacieho súdu) nezodpovedá § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že „zo žiadneho ustanovenia zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nevyplýva, že by bola žalovaná nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vydať žalobcovi ním uplatnený nárok“ a konštatoval „nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej“. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie ktorá nemôže z pohľadu presvedčivosti, ale ani vecnej správnosti rozhodnutia popri sebe obstať, v takom prípade zakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorú si odvolací súd nevšimol a nedošlo k jej odstráneniu, pokiaľ postupoval podľa § 387 CSP. Odvolací súd k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovanej uviedol, že „nie je dôvodná odvolacia námietka žalobkyne v danom prípade ohľadom ňou uplatneného nároku, že výlučne žalovaný ako správca, môže byť zodpovedný za to, že „umelo navyšoval“ do predpisu FÚaO, a teda vyúčtovanie vykonával nesprávne a v rozpore so zmluvou, žalovaný ako správca dotiažoval konto žalobkyne absolútne svojvoľne bez akejkoľvek opory v rozhodnutí vlastníkov bytov a že skutočnosť, že žalovaný síce nie je vlastníkom financií, s ktorými hospodári na účte vlastníkov bytov, je však zodpovedný za to, akým spôsobom hospodári, za vyúčtovania aké činí a predkladá a rovnako je jediným oprávneným subjektom, ktorý s predmetným účtom disponuje a nakladá, je teda nepochybné, že bolo nutné v tomto prípade ako subjekt žaloby poňať práve žalovaného, keďže tento jediný spôsobil nepriaznivú situáciu žalobkyne a v dôsledku porušenia zákona a zmluvy, ktorá viaže práve žalovaného jej tento bezdôvodne účtoval a sťahal čiastky, na ktoré nemal právo, ani žiaden titul“. K ďalším odvolacím námietkam žalobkyne uviedol, že „pre zamietnutie žaloby tak postačilo zistenie o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie označeného žalovaného a nebolo potrebné sa už zaoberať vecnými námietkami žalobkyne“. Dovolací súd zdôrazňuje, že v tejto súvislosti sa žiadalo osobitné vysvetlenie, akými úvahami sa sudy nižších stupňov riadili a na základe akých úvah dospeli k záveru, že žalovanej chýba v spore pasívna vecná legitímácia, keď tento svoj právny záver bližšie neodôvodnili. Dôsledkom vady zmätočnosti konania je vždy (bez ďalšieho) nie len zrušenie rozhodnutia, ktoré ňou trpí, ale v danom prípade aj ďalších nadväzujúcich rozhodnutí, pretože takto vydané rozhodnutia nemožno považovať za správne.

20. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v otázke väd konania namietaných dovolateľkou má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v

ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobkyne procesne prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP a dovolateľka v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Nad rámec dovolacieho konania dovolací súd uvádza, že účinnosťou zákona č. 283/2018 Z. z., ktorým sa zmenil zákon č. 182/1993 Z. z., došlo k zmene postavenia správca. Podľa právnej úpravy platnej do 31. októbra 2018 správca v súdnych konaniach pri správe domu mal postavenie priameho zástupcu sui generis ex lege (podľa § 8b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z.... konal za vlastníkov...). Po prijatí novely zákonom č. 283/2018 Z. z. účinné od 1. novembra 2018 (bez prijatia prechodných a záverečných ustanovení), správca má postavenie nepriameho zástupcu (pozri § 9 ods. 7... správca vo vlastnom mene zastupuje a koná na účet vlastníkov bytov...) v konaniach pred súdom. Najvyšší súd poukazuje tiež na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 2019 sp. zn. I. ÚS 428/2019, ktoré v tejto súvislosti konštatuje: „Novelou zákona č. 182/1993 Z. z., zákonom č. 283/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (účinná od 1. novembra 2018), boli do zákona vložené nové ustanovenia § 9 ods. 7 a 8, v zmysle ktorých správca (aj spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov) naďalej pri správe domu koná v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Vzhľadom na problémy aplikačnej praxe pri zastupovaní vlastníkov bytov a nebytových priestorov na súde zákonodarcia zmenil spôsob konania správca (aj spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov) pri súdnych sporoch, a to tak, že správca zastupuje a koná vo vlastnom mene na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci. Z uvedeného vyplýva, že po tejto novele je správca aktívne alebo pasívne vecne legitimovaný zastupovať vlastníkov bytov a nebytových priestorov na súde vo vlastnom mene, no na ich účet. Správca teda bude sám účastníkom konania.“

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.